

Spis treści

Wprowadzenie	13
Wykaz skrótów	18
CZĘŚĆ I. WIEKI X–XV. ŚREDNIOWIECZE I PRERENESANS	19
1. Półwysep Iberyjski do końca XIV wieku. Chrześcijananie, Maurowie i żydzi	21
1.1. Pierwsze ślady piśmiennictwa romańskiego na Półwyspie Iberyjskim	21
1.2. Najazd muzułmański na chrześcijańskie Królestwo Wizygotów	21
1.3. Al-Andalus. Kalifat kordobański i taifaty	23
1.4. Chrześcijańska rekonkwista	23
2. Liryka tradycyjna na Półwyspie Iberyjskim	27
2.1. Andaluzyjska <i>chardża</i> (hiszp. <i>jarcha</i>)	27
2.2. Galisyjska <i>cantiga de amigo</i> (pieśń kochanka)	29
2.3. Tradycyjna liryka kastylijska – <i>villancico</i> i <i>zéjel</i>	31
3. Hiszpańska epika średniowieczna – <i>cantar de gesta</i> , czyli pieśń o rycerskich czynach	33
3.1. Trzy cykle hiszpańskiej epiki rycerskiej – Fernán González, Karol Wielki, Cyd	33
3.2. <i>Cantar de mio Cid</i> (Pieśń o Cydzie)	34
4. Teatr w średniowiecznej Hiszpanii	37
4.1. <i>Auto de los Reyes Magos</i> – misterium na dzień Objawienia Pańskiego	38
4.2. Dramat liturgiczny na terenie Kastylii	39
5. <i>Mester de clerecía</i> – uczona poezja klerków (XIII–XIV w.)	40
5.1. <i>Libro de Alexandre</i> i <i>Libro de Apolonio</i> oraz debaty	40
5.2. Gonzalo de Berceo, czyli o cudach Matki Boskiej i hiszpańskich świętych pustelnikach	43
5.3. <i>Libro de buen amor</i> Juana Ruiza, archidiecebitera z Hity, i poezja uczona XIV w.	45
6. Rozkwit prozy w wiekach XIII i XIV	49
6.1. Alfons X Mądry i jego królewskie skryptorium	49
6.2. Proza sapiencjalna (pouczająca)	51
6.3. Don Juan Manuel i jego <i>Libro del conde Lucanor</i>	53
6.4. Początki romansu rycerskiego	56
6.5. <i>Libro del caballero Zifar</i>	57
7. <i>Romancero</i> – ekspansja hiszpańskiej „pieśni gminnej”	58
8. Kultura późnego średniowiecza i prerenesansu na Półwyspie Iberyjskim: <i>translatio imperii</i> i <i>translatio studii</i>	62
9. Dworska poezja Kastylii	66
9.1. Iñigo López de Mendoza, markiz de Santillana	68
9.2. Juan de Mena i <i>Laberinto de Fortuna</i>	70
9.3. Jorge Manrique i <i>Coplas a la muerte de su padre</i>	70

10. Twórczość dramatyczna w XV wieku. Przedstawienia misteryjne i dworskie eklogi	73
11. Rozwój prozy hiszpańskiej w XV wieku	75
11.1. Pisarstwo historiograficzne: kroniki, pamiętniki i biografie	76
11.2. Pisarstwo podróżnicze	77
11.3. Pedro del Corral – autor kroniki czy romansu pseudohistorycznego?	77
11.4. <i>Amadís de Gaula</i> i romans rycerski	78
11.5. Hiszpański romans sentymentalny. Juan Rodríguez del Padrón, Diego de San Pedro i Juan de Flores	79
11.6. Literatura w obronie kobiet	83
11.7. Alfonso Martínez de Toledo i jego <i>Corbacho</i>	83
12. <i>La Celestina</i> Fernanda de Rojas	84

CZĘŚĆ II. WIEK ZŁOTY – SIGLO DE ORO. RENESANS I BAROK (XVI–XVII WIEK)

1. Hiszpania pod rządami Habsburgów (1516–1700)	89
2. Renesans. Klimat intelektualny w szesnastowiecznej Hiszpanii	91
2.1. Rozkwit humanizmu. Uniwersytet w Alcalá de Henares	95
2.2. Oddziaływanie Erazma z Rotterdamu	95
2.3. Humanizm erasmiański na gruncie hiszpańskim. Bracia Alfonso i Juan de Valdés	96
2.4. <i>Premática sobre la impresión y libros</i> (1558) i pierwsza lista ksiąg zakazanych (1559)	98
2.5. Juan Huarte de San Juan i jego naukowe studium <i>Examen de ingenios para las ciencias</i> (1575)	101
3. Kroniki i relacje. Odkrycie Ameryki	102
3.1. Pierwsze opisy Nowego Świata	103
3.2. Fray Bartolomé de las Casas – obrońca Indian	105
3.3. Bernal Díaz del Castillo – „prawdziwa historia” podboju Meksyku	106
4. Hiszpańska proza renesansowa	108
4.1. Książki w dobie upowszechniającego się druku	108
4.2. Piśmiennictwo o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim	109
4.3. Fray Antonio de Guevara – między beletrystyką a literaturą pouczającą	110
4.4. <i>Lazarillo de Tormes</i> i początek romansu łotrzykowskiego (pikarejskiego)	112
4.5. <i>Diana</i> Jorgego de Montemayor i romans pastoralny	116
4.6. <i>Abencerraje y la hermosa Jarifa</i> i romans mauretański (<i>novela morisca</i>)	118
5. Poezja liryczna i epicka w hiszpańskim renesansie	122
5.1. <i>Cancionero general</i> i drukowane zbiory romanc	123
5.2. <i>Pliegos de cordel</i> , czyli „literatura [sprzedawana] z postronka”	124
5.3. Przekaz rękopiśmienny utworów lirycznych	124
5.4. Wpływ włoski na hiszpańską poezję doby renesansu	125
5.5. Juan Boscán	125
5.6. Garcilaso de la Vega	126
5.7. Debaty nad kształtem poezji hiszpańskiej. Poezja italianizująca i poezja kastylijska	129
5.8. Fernando de Herrera	130
5.9. Francisco de Aldana	132
5.10. Fray Luis de León – poeta i teolog	134
5.11. Poezja epicka	136
6. Literatura religijna w szesnastowiecznej Hiszpanii	138
6.1. Przewodniki życia duchowego	138
6.2. Święty Ignacy Loyola – Towarzystwo Jezusowe i <i>Ćwiczenia duchowe</i>	139
6.3. Fray Luis de Granada – autor <i>Przewodnika grzesznych ludzi</i>	140
6.4. Mistycyzm na gruncie hiszpańskim – św. Teresa od Jezusa (Santa Teresa de Jesús)	141
6.5. Mistycyzm na gruncie hiszpańskim – św. Jan od Krzyża (San Juan de la Cruz)	148

7. Teatr i dramat w Hiszpanii w XVI wieku	153
7.1. Miejsce teatru w życiu społecznym i religijnym Hiszpanii XVI wieku	153
7.2. Gil Vicente – Portugalczyk piszący po hiszpańsku	155
7.3. Bartolomé de Torres Naharro – hiszpański dramaturg w papieskim Rzymie	157
7.4. <i>Código de autos viejos</i> i teatr religijny w szesnastowiecznej Hiszpanii	159
7.5. Lope de Rueda i początki teatru zawodowego	160
7.6. Tragedia i tragediopisarze. Teoria i praktyka	162
7.7. Miguel de Cervantes i Juan de la Cueva	163
8. Miguel de Cervantes – twórca przełomu XVI i XVII wieku	166
8.1. Pisarski debiut – <i>Galatea</i> (1585).	167
8.2. <i>El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha</i> (1605)	168
8.3. <i>Segunda parte del ingenioso caballero don Quijote de la Mancha</i> (1615)	172
8.4. Recepcja <i>Don Kichota</i>	174
8.5. <i>Novelas ejemplares</i> (1613)	174
8.6. <i>Trabajos de Persiles y Sigismunda</i> (1617)	175
9. Barok. Klimat intelektualny w Hiszpanii w pierwszych dekadach XVII wieku	178
9.1. Neostoicyzm chrześcijański i pojęcie <i>desengaño</i>	180
9.2. Humanizm jezuicki	181
9.3. <i>Aemulatio</i> – twórcze współzawodnictwo	182
10. Lope de Vega – poeta i dramaturg	183
10.1. Życie i twórczość poety	183
10.2. Twórczość religijna i dylematy Lopego de Vega, kapłana	187
10.3. Twórczość dramatyczna	188
10.3.1. <i>Lo fingido verdadero</i> – sztuka o św. Genezjuszu i o teatrze	190
10.3.2. <i>Comedias villanescas</i> – dramaty o tematyce plebejskiej	192
10.3.3. Ludowe <i>romance</i> w hiszpańskim dramacie – <i>El caballero de Olmedo</i>	194
10.3.4. Komédie miejskie – przebrania, płaszcz i szpada, intrygujące kobiety	195
10.3.5. <i>El perro del hortelano</i> – komedia miłosnej intrygi	195
10.3.6. <i>El castigo sin venganza</i> – hiszpańska tragedia honoru	196
10.4. Dramaturdzy z kręgu Lopego de Vega	197
10.4.1. Guillén de Castro i dramaty o Cydzie	198
10.4.2. Antonio Mira de Amescua	198
10.4.3. Luis Vélez de Guevara	199
10.4.4. Juan Ruiz de Alarcón – Meksykanin na hiszpańskim dworze	199
10.4.5. Tirso de Molina – zakonnik i dramaturg	200
11. Luis de Góngora i poezja hiszpańskiego baroku	204
11.1. Formy transmisji kompozycji pisanych wierszem w XVII wieku	204
11.2. Don Luis de Góngora y Argote i gongoryzm	205
11.3. Naśladowcy i kontynuatorzy	209
12. Francisco de Quevedo – dworzanin i polityk, satyryk i liryk, barokowy konceptysta	209
12.1. Twórczość satyryczna	211
12.2. <i>La vida del Buscón</i> i <i>Sueños</i> – groteska w służbie moralizującego przesłania	211
12.3. Quevedo o Gógonrze i przeciw kultyzmowi	214
12.4. Quevedo i neostoicyzm chrześcijański	215
12.5. Twórczość liryczna Queveda	215
13. Hiszpańska proza XVII wieku	216
13.1. Mateo Alemán i jego <i>Guzmán de Alfarache</i>	216
13.2. <i>Pícaros</i> i <i>pícaras</i>	217
13.3. <i>Estebanillo González</i> i przygody <i>pícaro</i> w Polsce	218
13.4. Diego de Saavedra Fajardo. Literatura i polityka w dobie wojny trzydziestoletniej	218

13.5. Baltasar Gracián TJ	219
13.5.1. Twórczość moralizatorska	220
13.5.2. <i>Agudeza y arte de ingenio</i> – wykładnia barokowego konceptyzmu	224
13.5.3. <i>El Criticón</i> – powieść alegoryczna	225
14. Pedro Calderón de la Barca – dramaturg w wielkim teatrze świata i historii	226
14.1. Calderón i Lope de Vega	228
14.2. Hiszpańska <i>comedia</i> w druku na przykładzie Calderóna	229
14.3. <i>La vida es sueño</i> (ok. 1628–1629) – hiszpański dramat barokowy o polskim księciu	229
14.4. <i>El príncipe constante</i> (1629) Pedra Calderóna de la Barca i <i>Księżę Niezłomny</i> (1844) Juliusza Słowackiego	230
14.5. Postacie kobiece w hiszpańskiej <i>comedia</i> – córki, siostry, panny, wdowy, żony i kochanki	232
14.6. <i>El Alcalde de Zalamea</i> i jego recepcja w Polsce	232
14.7. Calderón twórcą dworskich widowisk o tematyce mitologicznej	233
14.8. <i>Auto sacramental</i> – kontrereformacyjne spełnienie chrześcijańskiego synkretyzmu	234
14.9. Epigoni Calderóna i romantyczna apoteoza Calderonowskiej dramaturgii	236

CZĘŚĆ III. WIEK XVIII. OŚWIECENIE I NEOKLASYCYZM 239

1. Siglo de las Luces, czyli „Wiek Światła”. Hiszpania w XVIII wieku	241
1.1. Wojna sukcesyjna i panowanie Filipa V Burbona na tronie hiszpańskim	241
1.2. Biblioteka Królewska i Królewskie Akademie	242
1.3. Karol III – oświecony despotyzm w Hiszpanii	243
1.4. Sociedades Económicas de los Amigos del País	244
1.5. Tragiczny koniec oświeconej Hiszpanii	245
1.6. Świadek epoki – Francisco de Goya y Lucientes	246
2. Rozwój prozy w osiemnastowiecznej Hiszpanii	247
2.1. Pierwsza połowa XVIII wieku: <i>novatores</i> i ich oponenti	248
2.2. Diego de Torres Villarroel – autor o samym sobie	248
2.3. Benito Jerónimo de Feijoo – prekursor hiszpańskiego eseju	250
2.4. Ignacio de Luzán – wczesny hiszpański neoklasyk	251
2.5. Druga połowa XVIII wieku i rozkwit idei oświeceniowych	253
2.6. <i>Historia del famoso predicador Fray Gerundio de Campazas, alias Zotes</i> ojca José Franciscas de Isla i hiszpańska proza fabularna XVIII wieku	254
2.7. Pedro Montengón – naśladowca Rousseau	255
2.8. José Cadalso – <i>Noches lúgubres</i> i <i>Cartas marruecas</i>	256
2.9. Gaspar Melchor de Jovellanos	258
2.10. Prasa	259
2.10.1. Francisco Mariano Nipho – pierwszy hiszpański dziennikarz	260
2.10.2. „El Pensador” i „El Censor” – periodyki w służbie idei oświeceniowych	260
3. Poezja hiszpańska w XVIII wieku	261
3.1. <i>Tertulia</i> , czyli hiszpański salon literacki	261
3.2. Przełom neoklasycyzmu w poezji – klasyczna poetyka wobec tradycji	262
3.3. Nicolás Fernández de Moratín – łowy, lupanary i tauromachia	263
3.4. Libertynizm w osiemnastowiecznej Hiszpanii	263
3.5. Bajka w oświeconej Hiszpanii – Félix María de Samaniego i Tomás Iriarte	264
3.6. Krąg poetycki José Cadalsa – Juan Meléndez Valdés i inni	265
4. Twórczość dramatyczna w XVIII wieku	267
4.1. Teatr w osiemnastowiecznej Hiszpanii – od <i>corralu</i> do <i>coliseo</i>	267
4.2. Dramaturgia pierwszej połowy XVIII wieku – komedia z „figurą”, magia i militaria	269
4.3. Dramaturdzy wobec działań reformatorskich – tragedia i komedia neoklasyczna	270
4.3.1. Vicente García de la Huerta i tragedia <i>Raquel</i>	270

4.3.2. Komedie neoklasyczne, czyli „regulowane”	271
4.3.3. Leandro Fernández de Moratín – teatr w teatrze w służbie reformy teatru	271
4.3.4. Gaspar Melchor de Jovellanos – odpowiedzialność procesowa jako temat komedii łożawej	272
4.4. Ramón de la Cruz i <i>sainete</i>	272
4.5. Teatr hiszpański na przełomie XVIII i XIX wieku	273
CZĘŚĆ IV. WIEK XIX. ROMANTYZM I REALIZM	275
1. Hiszpania w XIX wieku. Od wojny o niepodległość (1808–1814) po utratę kolonii (1898)	277
2. Romantyzm. Polemiki wokół hiszpańskiego romantyzmu. Polemiki romantyczne	282
2.1. Polemiki romantyczne	283
2.2. Przełom romantyczny – liberałowie na emigracji	284
2.3. Powrót liberałów do kraju	285
3. Dramat romantyczny w hiszpańskim teatrze pierwszej połowy XIX wieku	286
3.1. Juan Grimaldi i teatry w Madrycie	286
3.2. Francisco Martínez de la Rosa i <i>La conjuración de Venecia. Año 1310</i> (1834)	287
3.3. Książę de Rivas (Ángel de Saavedra) i <i>Don Álvaro o la fuerza del sino</i> (1835)	289
3.4. Antonio García Gutiérrez i <i>El trovador</i> (1836)	291
3.5. Juan Eugenio Hartzenbusch i dramat o tematyce historycznej	293
3.6. José Zorrilla i <i>Don Juan Tenorio</i> (1844)	294
3.7. Repertuar komediowy – Manuel Bretón de los Herreros i Ventura de la Vega	297
4. Publicystyka i kostumbryzm w prozie hiszpańskiej pierwszej połowy XIX wieku. Mariano José de Larra i inni	298
4.1. Mariano José de Larra – dziennikarz, dramaturg, pisarz, romantyk	298
4.2. Rozkwit hiszpańskiego pisarstwa rodzajowego	302
4.2.1. Ramón Mesonero Romanos i <i>Panorama matritense</i> (1835–1838)	303
4.2.2. Serafín Estebánz Calderón i koloryt rodzajowy Andaluzji	303
5. José de Espronceda i poezja romantyczna w Hiszpanii	304
5.1. Poeta – romantyczny buntownik	305
5.2. Twórczość poetycka Esproncedy	306
6. Rozwój prozy fabularnej przed 1868 rokiem	311
6.1. Nowe formy dystrybucji książek – <i>novela por entregas</i> i <i>folletín</i>	311
6.2. Powieść historyczna	312
6.3. Wenceslao Ayguals de Izco	313
6.4. Cecilia Böhl de Faber (Fernán Caballero) i postromantyczna proza obyczajowa	313
7. Poezja postromantyczna. Poeci drugiej połowy XIX wieku	315
7.1. Gustavo Adolfo Bécquer	316
7.2. Rosalía de Castro	318
7.3. Gaspar Núñez de Arce – patos deklamatora	319
7.4. Ramón de Campoamor – <i>doloras</i> i <i>humoradas</i>	319
8. Rozwój prozy fabularnej po 1868 roku – regionalizm, realizm, naturalizm	321
8.1. Krauzyzm i krauzopozytywizm – Julián Sanz del Río i Francisco Giner de los Ríos	322
8.2. Marcelino Menéndez Pelayo – twórca hiszpańskiej szkoły filologicznej	323
8.3. Pedro Antonio de Alarcón i postromantyczny eklektyzm	323
8.4. José María de Pereda i tradycyny regionalizm	325
8.5. Juan Valera – dyplomata i pisarz	326
8.6. Benito Pérez Galdós i hiszpańska proza realistyczna	328
8.6.1. <i>Episodios nacionales</i> i kreowanie świadomości historycznej	329
8.6.2. Powieści tendencyjne	330
8.6.3. Powieści madryckie	331
8.7. Leopoldo Alas (Clarín) i <i>La regenta</i> (1884)	333

8.8. Emilia Pardo Bazán – hiszpański wariant naturalizmu	337
8.9. Recepcja prozy hiszpańskiej w Polsce	341
9. Twórczość dramatyczna drugiej połowy XIX wieku	341
9.1. Adelardo López de Ayala i Manuel Tamayo y Baus – mistrzowie komedii wysokiej . . .	343
9.2. José de Echegaray i dramat mieszczański	344
9.3. Benito Pérez Galdós i tematyka społeczna w dramacie hiszpańskim końca XIX wieku .	346
9.4. <i>Zarzuela</i> mniejsza i <i>género chico</i>	347
CZĘŚĆ V. WIEK SREBRNY – EDAD DE PLATA (1898–1936)	351
1. Hiszpania w pierwszych dekadach XX wieku	353
1.1. Między klęską roku 1898 a wybuchem wojny domowej (1936)	353
1.2. Nowe instytucje i inicjatywy naukowe i pedagogiczne	354
1.3. Między modernizmem a awangardą – Edad de Plata	356
2. Hiszpania jako problem – pisarze Pokolenia 1898	358
2.1. Joaquín Costa i regeneracjonizm	359
2.2. Hiszpańskie idearium – Ángel Ganivet i Miguel de Unamuno	360
2.3. Azorín – pokoleniowa wspólnota przeżyć egzystencjalnych i kulturowych	362
2.4. Pío Baroja – indywidualista i nihilista	363
2.5. Ramiro de Maeztu – w drodze ku „innej Hiszpanii”	367
3. Miguel de Unamuno – poszukiwacz sprzeczności	367
3.1. Początki twórczości – <i>Paz en guerra</i> (1897) i <i>En torno al casticismo</i> (1902)	370
3.2. Unamuno – poeta	372
3.3. Unamuno – filozof i myśliciel	373
3.4. Unamuno – powieściopisarz	374
3.5. Unamuno w teatrze	378
4. Od przełomu modernistycznego w liryce do czystej poezji – Rubén Darío, Antonio Machado, Juan Ramón Jiménez	380
4.1. Rubén Darío – przełom modernistyczny w poezji hispanoamerykańskiej i hiszpańskiej	380
4.2. Poeci hiszpańskiego modernizmu	384
4.3. Manuel Machado – od poezji modernistycznej do „półpoezji”	385
4.4. Antonio Machado, Abel Martín i Juan de Mairena	387
4.5. Juan Ramón Jiménez – od modernistycznych nenufarów ku poezji czystej	393
5. Ramón del Valle-Inclán – „syn marnotrawny Pokolenia 1898”	399
5.1. <i>Esperpento</i>	400
5.2. Związki Valle-Inclána z teatrem	404
5.3. <i>Esperpento</i> w twórczości powieściowej – <i>Tirano Banderas</i> (1926) i <i>Ruedo ibérico</i> (1927–1928)	405
5.4. Recepcja twórczości Valle-Inclána	406
6. Pokolenie 1914 – sztuka i literatura wobec wyzwań współczesności	407
6.1. José Ortega y Gasset – filozof, krytyk, wydawca	408
6.2. Ramón Pérez de Ayala – od powieści realistycznej o wątkach autobiograficznych ku awangardowym eksperymentom	413
6.3. Lewantyński prozaik Gabriel Miró i jego literacki sobowtór Sigüenza	414
7. Pierwsza hiszpańska awangarda	415
7.1. Ramón Gómez de la Serna	415
7.2. Ultra i kreacjonizm	418
8. Pokolenie 1927. Między tradycją a awangardą	421
8.1. Pedro Salinas	424
8.2. Jorge Guillén	425
8.3. Gerardo Diego	427
8.4. Dámaso Alonso	427

8.5. Federico García Lorca – liryk i „poeta dramatyczny”	428
8.5.1. Początki twórczości	429
8.5.2. Romancero gitano	430
8.5.3. Poeta w Nowym Jorku i Hawanie (1929–1930)	432
8.5.4. Poeta dramatyczny (1930–1936)	434
8.5.5. <i>Bodas de sangre</i> (1933) i <i>Yerma</i> (1934)	435
8.5.6. Teatr niemożliwy	437
8.6. Vicente Aleixandre	440
8.7. Rafael Alberti	442
8.8. Luis Cernuda	443
8.9. Manuel Altolaguirre i Emilio Prados	446
9. Teatr w Hiszpanii przed 1936 rokiem	446
9.1. Jacinto Benavente i dramat obyczajowy pierwszej połowy XX wieku	448
9.2. Repertuar komediowy – <i>comedia rosa</i> , <i>tragedia grotesca</i> , <i>astracán</i>	450
9.3. Poetycki dramat historyczny	451
9.4. W poszukiwaniu nowej dramaturgii – jej twórcy i promotorzy w teatrze	451
9.5. Gregorio Martínez Sierra i María de la O Lejárraga	452
9.6. Jacinto Grau i <i>El señor de Pigmalión</i>	453
9.7. Cipriano de Rivas Cherif	454
9.8. Działalność teatralna w okresie Drugiej Republiki	455

CZĘŚĆ VI. POWOJNIE I WSPÓŁCZESNOŚĆ.

OD WOJNY DOMOWEJ PO PIERWSZĄ DEKADĘ XXI WIEKU (1936–2013)	459
1. Hiszpania i Hiszpanie w latach 1936–1975	461
1.1. Wojna domowa (1936–1939). Konflikt „dwóch Hiszpanii”	461
1.2. Zwycięzeni i zwycięzcy (<i>vencidos y vencedores</i>). Hiszpańskie powojnie (1939–1975)	464
1.3. Hiszpańscy intelektualiści na emigracji	465
2. Literatura republikańskiego wychodźstwa	467
2.1. Poeci emigranci	467
2.2. Proza emigracyjna	468
2.2.1. Ramón José Sender	468
2.2.2. Max Aub – powieściopisarz i dramaturg	468
2.2.3. Francisco Ayala – pisarz i socjolog	470
3. Proza hiszpańska do 1975 roku	471
3.1. Camilo José Cela – od tremendyzmu do Nagrody Nobla	472
3.2. Kobiety piszą – Carmen Laforet i Ana María Matute	475
3.3. Proza realizmu krytycznego – bracia Juan i Luis Goytisolo oraz Rafael Sánchez Ferlosio	476
3.4. Luis Martín-Santos i <i>Tiempo de silencio</i>	477
3.5. Miguel Delibes i konfrontacja dwóch Hiszpanii	478
3.6. Proza dysydentów – Juan i Luis Goytisolo	479
3.7. Juan Benet i proza „w wielkim stylu”	480
3.8. Juan Marsé – pisarz z dzielnic robotniczej	481
4. Poezja hiszpańska do 1975 roku	481
4.1. „Escorial”, „Garcilaso” i „Espadaña”: <i>poesía arraigada</i> i <i>poesía desarraigada</i>	482
4.2. „Cántico”, <i>postistas</i> , Juan Eduardo Cirlot, Miguel de Labordeta – poezja estetyzująca i eksperymentalna	483
4.3. <i>Antología consultada de poesía española</i> (1952) i poezja społecznie zaangażowana	485
4.4. Pokolenie lat pięćdziesiątych – poezja „korelatem myśli”	488
4.5. <i>Novísimos</i> i poezja przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych	492
5. Teatr i dramaturgia hiszpańska do 1975 roku	494
5.1. Funkcjonowanie teatru we frankistowskiej Hiszpanii. Repertuar	494

5.2. Miguel Mihura i absurdalny komizm <i>Tres sombreros de copa</i>	495
5.3. Antonio Buero Vallejo i odrodzenie dramatu w powojennej Hiszpanii	496
5.4. Alfonso Sastre – teatr społecznie zaangażowany	499
5.5. Lauro Olmo, José Martín Recuerda i inni młodszy przedstawiciele pokolenia realistów	501
5.6. Nowy teatr hiszpański – Luis Riaza, José Ruibal, Miguel Romero Esteo i inni	503
5.7. Fernando Arrabal – hiszpański dramaturg w Paryżu	506
5.8. Francisco Nieva i teatr szalony	507
6. Hiszpania po 1975 roku. Główne tendencje w literaturze lat 1975–2013	508
6.1. <i>Movida madrileña</i>	509
6.2. Legitymizacja dyskursów mniejszości	509
6.3. Języki mniejszości i literatura	512
6.4. Mass media i promocja kultury	513
7. Proza po 1975 roku – wielopokoleniowość i postmodernizm	514
7.1. Radość zmyślenia i eklektyczna proza <i>light</i>	514
7.2. Madryt i Barcelona w powieści	516
7.3. Autobiografie i autofikcje. Metafikcje. Powieści o pisaniu powieści	516
7.3.1. Javier Marías	518
7.3.2. Antonio Muñoz Molina	518
7.4. Pamięć o wojnie domowej: Trapiello, Cercas, Baulenas i inni	520
8. Poezja po 1975 roku	523
8.1. Poezja i poeci w okresie transformacji (1975–1982)	523
8.2. <i>Postnovísimos</i> (1986) i poezja ostatnich trzech dekad	524
9. Teatr i dramat w Hiszpanii po 1975 roku	526
9.1. Spadkobiercy awangardy i odnowiciele teatru	527
9.2. Kobiety piszą dramaty	528
9.3. Pokolenie Bradomínów – koniec lat osiemdziesiątych	530
9.4. Nowa dramaturgia katalońska	531
9.5. Juan Mayorga – nowa dramaturgia hiszpańska	533
9.6. Postdramatyczna postawangarda teatralna – Rodrigo García i Angélica Liddell	535
Zamiast podsumowania – literatura hiszpańska w epoce globalizacji	538
Bibliografia	543
Indeks osób i postaci literackich	559
Tablice chronologiczne	581